

အနစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်အကောက်များအပေါ် မြို့ပြနေပြည်သူများ၏ သဘောထားအမြင်

James Owen
ဟောမာန်ထွန်း

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်အကောက်များအပေါ် မြို့ပြနေပြည်သူများ၏ သဘောထားအမြင်

အခွန်အကောက်ပေးဆောင်ခြင်းသည် အစိုးရနှင့် ပြည်သူလူထုတို့အကြား လူမှုပဋိညာဉ်၏ အရေးကြီးဆုံး အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ အခွန်အကောက်ပေးဆောင်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံသားများသည် မိမိတို့၏ အရေးကြီးသည့် နိုင်ငံသားတာဝန်တစ်ရပ်ကို ဖြည့်ဆည်းလုပ်ဆောင်ကြသည်။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုရလျှင် အခွန်ထမ်းခြင်းက နိုင်ငံသားများကို မိမိတို့အစိုးရ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များ ပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင် တောင်းဆိုပိုင်ခွင့်အာဏာကို ပေးစွမ်းသည်။ အာဏာရှင်စနစ်လက်အောက်တွင် ဆယ်စုနှစ်များစွာ နေထိုင်ခဲ့ရသည့်အလျောက် မြန်မာနိုင်ငံသည် ပျက်စီးယိုယွင်းခဲ့သည့် လူမှုပဋိညာဉ်၊ ပြည်သူလူထုအား အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့်အရာများကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်မှု အခြေအနေနှင့် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အခွန်ရရှိမှုအနည်းဆုံး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ သို့သော်အခြေအနေအချိန်ကာလများ ပြောင်းလဲလာနေပြီဖြစ်သည်။ အစိုးရမှ ဆောင်ရွက်ဖြည့်ဆည်းရမည့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအပေါ် လူထု၏ မျှော်လင့်ချက်များမှာ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ အခွန်အကောက်များကို စတင်ပြုပြင်ပြောင်းလဲလာပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်ကောက်ခံမှုမှာလည်း တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက်လာနေပြီဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အခွန်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် အဆင်သင့်ဖြစ်ကြပြီလား။ ယင်းမေးခွန်းမှာအခွန်နှင့် အခွန်စနစ်အပေါ် ပြည်သူလူထုက မည်သို့ထင်မြင်၊ ယုံကြည်သည် ဆိုသည့်အချက်ပေါ်တွင် တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့် တည်ရှိနေပါသည်။ ယနေ့အထိ ယင်းအချက်နှင့် ပတ်သက်သည့် သက်သေသာဓကများမှာ နည်းပါးနေပြီး အစိုးရအရာရှိများ၏ ရှုထောင့်အမြင်များအပေါ်တွင်သာ များစွာအခြေခံလျက်ရှိနေသေးသည်။ သို့သော် ယင်းအမြင်များသည် မည်မျှတိကျမှုရှိပါသနည်း။

အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ ယခုသုတေသနစီမံချက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့ပြနေပြည်သူများ၏ အခွန်အကောက်နှင့် ပတ်သက်သည့် သဘောထားအမြင်များကို စနစ်တကျအကဲဖြတ်လေ့လာထားပါသည်။ အခွန်အကောက်များ၊ အခွန်စနစ်နှင့်ပတ်သက်၍ မြို့ပြနေပြည်သူလူထု၏ လက်ခံယုံကြည်မှုနှင့် နားလည်သဘောပေါက်မှု အခြေအနေကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးအကြီးဆုံး အခွန်သုံးမျိုးအပေါ်တွင် အဓိကထား၍ ဆန်းစစ်လေ့လာခဲ့ပါသည်။ ဤသုတေသနသည် အာရှဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် ရန်ကုန်နိုင်ငံရေးသိပ္ပံကျောင်း (Yangon School of Political Science) တို့ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ၂၀၁၇ခုနှစ် မြို့ပြလူနေမှုဘဝစစ်တမ်းမှ အချက်အလက်များကို အသုံးပြုခဲ့သည်။ ဤအနှစ်ချုပ်အစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အခွန်အကောက်များ၏ အရေးပါမှုကို မီးမောင်းထိုးပြ၍ သုတေသနတစ်ခုလုံး၌ အသုံးပြုသည့် သုတေသနနည်းလမ်းများကို တင်ပြကာ အဓိကတွေ့ရှိချက်များကို အကျဉ်းချုံး၍ မြို့ပြလူနေမှုဘဝစစ်တမ်းမှ ကောက်ချက်ဆွဲနိုင်သည့် သုံးသပ်ချက်များနှင့် ထိုသုံးသပ်ချက်များသည် အစိုးရအတွက် မည်သို့ အသုံးပြုနိုင်သည်တို့ကို ဆန်းစစ်ပေးခဲ့ပါသည်။

မူရင်းအစီရင်ခံစာ အပြည့်အစုံဖြစ်သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်အကောက်များအပေါ် မြို့ပြနေပြည်သူများ၏ သဘောထားအမြင် ကို www.asiafoundation.org တွင် ရယူဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခွန်အကောက်များနှင့် အခွန်အကောက်ခံမှု

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု စနစ်ကို ဆယ်စုနှစ်များစွာ လျစ်လျူရှုထားခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံကို ကမ္ဘာပေါ်တွင် အခွန်အကောက်ရရှိမှု အနည်းပါးဆုံးနိုင်ငံများအနက်မှ တစ်နိုင်ငံဖြစ်စေခဲ့သည်။

အခွန်အကောက်များသည် အစိုးရဘဏ္ဍာငွေ ရရှိနိုင်ရန်အတွက် ရေရှည်တည်တံ့ပြီး မှီခိုအားထားနိုင်သည့် နည်းလမ်းတစ်သွယ်ပင် ဖြစ်သည်။ ဤဘဏ္ဍာငွေကို အစိုးရအနေဖြင့် လမ်းများကဲ့သို့သော အများပြည်သူအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်မည့် လုပ်ငန်းများ၊ ကျန်းမာရေး ပြုစုစောင့်ရှောက်မှုကဲ့သို့သော လူမှုဝန်ဆောင်မှုများ၊ အငြိမ်းစား ပင်စင်များကဲ့သို့သော တစ်ဦးချင်းစီအတွက် တိုက်ရိုက်ပေးဆောင်မှုများနှင့် အစိုးရဝန်ထမ်းများ၏ လစာများပေးရန်အတွက် လျာထားသတ်မှတ်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝအရင်းအမြစ်ကြွယ်ဝသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်သော်လည်း ယင်းတို့မှရရှိသည့် ဘဏ္ဍာငွေများသည် အခွင့်ထူးခံလူတစ်စု၏ ချုပ်ကိုင်မှု ခံရသည့်အခြေအနေမျိုးနှင့် များစွာကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်များမှ ရရှိသော ဘဏ္ဍာငွေများကို မှီခိုအားထားသော ဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများတွင် လူမှုပဋိညာဉ်မှာ အားနည်းခြင်း (သို့) လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိသူများအားလုံးအတွက် အကြီးမဝင်ခြင်းတို့ ဖြစ်တတ်သည်။

အခွန်အကောက်များ

အခွန်အကောက်များသည် အခွန်ပေးဆောင်သူတစ်ဦးချင်းစီ သို့မဟုတ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက အစိုးရအဖွဲ့အစည်းကို မဖြစ်မနေပေးဆောင်ရသည့် အခကြေးငွေဖြစ်ပြီး ယင်းဝင်ငွေများသည် ဘတ်ဂျက်ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများအတိုင်း ခွဲဝေသုံးစွဲနိုင်ရန် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာဖြစ်လာသည်။ အခွန်အကောက်များသည် ဝန်ဆောင်ခ (ဥပမာ - အမှိုက်သိမ်းခ)ကဲ့သို့ အစိုးရထံမှ ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုခုရရှိစေရန်အတွက် ပေးရခြင်းမျိုး မဟုတ်ပေ။

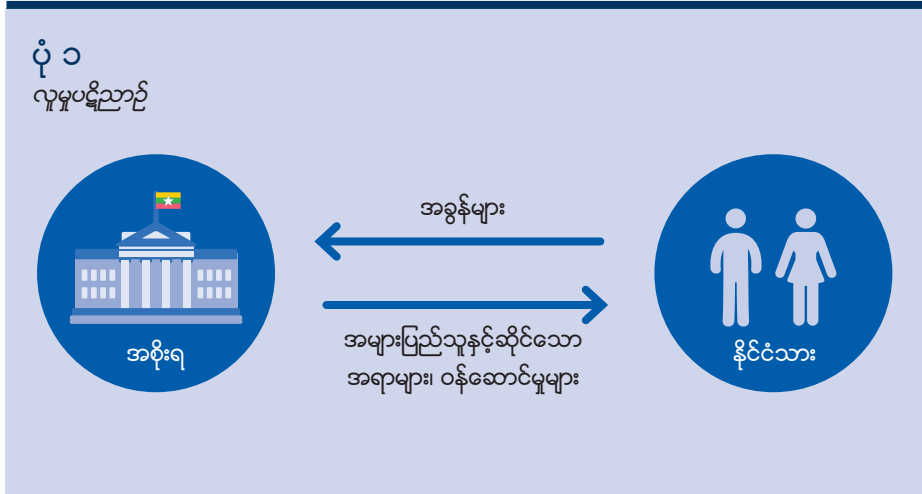
- ဗဟိုဦးစီးဌာနများဝယ်ယူသည့် (သို့) ဝန်ဆောင်မှုရယူသည့် စားသုံးသူများအဖြစ်ဖြင့်
- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခု၏ ပိုင်ရှင်များအဖြစ်ဖြင့်
- လုပ်ခလစာရရှိသည့် ဝန်ထမ်းများအဖြစ်ဖြင့်
- အဆောက်အအုံနေရာပိုင်ဆိုင်သူများ (သို့) နေထိုင်ကြသူများအဖြစ်ဖြင့် နိုင်ငံသားများသည် အခွန်အကောက်များ ပေးဆောင်နိုင်သည်။

အခွန်အကောက်များမှာမူ ပြည်သူလူထုနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ နားလည်အတည်ပြုမှု သို့မဟုတ် လက်ခံမှုလိုအပ်ပါသည်။ အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူများသည် အစိုးရထံမှ တစ်စုံတစ်ခုပြန်လည်ရရှိရန် မျှော်မှန်းကြသည်။ ထို့ကြောင့် အခွန်ပေးဆောင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် နိုင်ငံသားများနှင့် အစိုးရတို့အကြား ဆက်ဆံရေး၏ နှလုံးသည်းပွတ်အဖြစ် တည်ရှိနေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် လက်ရှိအချိန်တွင် ဒီမိုကရေစီ စနစ်သို့ပြောင်းလဲရာ လမ်းကြောင်းပေါ်တွင်

ဖြစ်ပြီး ဆယ်စုနှစ်များစွာ အာဏာရှင်အုပ်ချုပ်မှု နိုင်ငံတကာနှင့် အဆက်အသွယ် ပြတ်တောက်ကာ သီးခြားရပ်တည်ခဲ့မှု တို့ကြောင့် နောက်ပြန်ဆွဲနေခဲ့သည့် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားကိုလည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲနေသည့် အချိန်ဖြစ်သည်။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်အကောက်ရရှိမှုမှာ ဂျီဒီပီ၏ ၆-၇ % သာလျှင် ရှိပါသည်။ ဝင်ငွေပမာဏတူညီသည့် အခြားနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ယင်းနိုင်ငံများတွင် ဂျီဒီပီ၏ ၁၀ မှ ၂၀% အထိ ကောက်ခံရရှိကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခွန်အကောက်ရရှိမှုနှုန်း ဤမျှနည်းပါးနေခြင်းသည် အကြောင်းမဲ့သက်သက်ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိစ္စမဟုတ်ချေ။ နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် အများပြည်သူ အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်ထွန်းစေနိုင်သည့် အရာများ (သို့) လူမှုဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို ဖြည့်ဆည်းလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်မှု နည်းပါးခဲ့သည့်အတွက် မတည်ငြိမ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော အခွန်အကောက် တိုးမြှင့်မှုမျိုးကို မလုပ်ဆောင်ရဘဲ ရှိနေခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခွန်အကောက်များအပေါ်

သဘောထားအယူအဆများနှင့်ပတ်သက်သည့်

အာရုံစိုက်ရေးစာတမ်း

အစိုးရအရာရှိများသည် မြန်မာနိုင်ငံ သားများက အခွန်ကောက်ခံမှုကို အလွန်ဆန့်ကျင်ကြသည်ဟု ယုံကြည် လျက်ရှိပြီး အခွန်နှင့်ပတ်သက်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းများလုပ်ရန် သတိထားကြသည်။

ဤသို့ အခွန်ရရှိမှုနည်းပါးခြင်းက လမ်းများ၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးကဲ့သို့သော မလုပ်မဖြစ် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရန်နှင့် အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရာများအတွက် သုံးစွဲရန် ဘဏ္ဍာအခွန်ငွေ အရင်းအမြစ်များ နည်းပါးစေ သည်။ အစိုးရအရာရှိများစွာကမူ ဝန်ဆောင်မှုများကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှသာ အခွန်အကောက်များကို ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည် နေကြသေးသည်။ နိုင်ငံသားများသည် အခွန်အကောက်ပေးခြင်းကို ဆန့်ကျင်စိတ် ပြင်းထန်ကြသည်ဟုလည်း ပြောလေ့ရှိကြသည်။ မူဝါဒချမှတ်သူ တစ်ဦးကမူ “အခွန်တိုးကောက်ဖို့ ဟုတ်လား။ လမ်းတွေပေါ်မှာ ဆူပူတာတွေ ဖြစ်ကုန်လိမ့်မယ်”ဟုပင် သတိပေး ပြောကြားခဲ့သည်။

သို့သော် လက်တွေ့အခြေအနေသည် ပို၍ရှုပ်ထွေးသည်။ ဤလေ့လာချက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြို့ပြဒေသများတွင် နေထိုင် ကြသူများက အခွန်အကောက်များနှင့် အခွန် ပေးဆောင်ခြင်းအတွေ့အကြုံများအပေါ် အမှန် တကယ် မည်သို့တွေးထင်ယူဆသည်ကို ဆန်းစစ်လေ့လာထားပါသည်။ အတတ်နိုင်ဆုံး ယုံကြည်အားအထားရဆုံး အဖြေများ ရရှိနိုင် စေရန် အခွန်အကောက်များနှင့် အခွန်စနစ်ကို နားလည်မှုပိုရှိနိုင်သော မြို့ပြတွင်နေထိုင်ကြသူ များကို ဦးတည်မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ မူလအကြံ ယူဆချက်ဖြစ်သည့် အခွန်အကောက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး နားလည်သဘောပေါက်မှုအလွန် အားနည်းလှသည်ဆိုသည့်အချက်ကို

ဤလေ့လာချက်က အတည်ပြုပေးခဲ့သည်။ ပို၍ထဲထဲဝင်ဝင်လေ့လာကြည့်ရာတွင် မြို့ပြနေ ပြည်သူလူထု၏ အခွန်အကောက်များအပေါ် သဘောထားအယူအဆများမှာ မူလခန့်မှန်းထား သည့်နှင့် ကွာခြားမှုရှိသည်ကို တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ ဖြေဆိုသူများမှာ အစိုးရအရာရှိများ ယုံကြည် ထားသလောက် အခွန်အကောက်ပေးခြင်းကို ဆန့်ကျင်မှုမရှိလှပေ။

အခွန်ပေးဆောင်မှုကို နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏ တာဝန်တစ်ရပ်အဖြစ် ရှုမြင်ကြပြီး အစိုးရအနေဖြင့် အခွန်ကောက်ခံခွင့် အပြည့်အဝရှိကြောင်း သဘောတူလက်ခံကြ သည်။ ဝင်ငွေခွန်၊ ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် ပစ္စည်းခွန်များအားလည်း အားလုံး “မျှတမှု” ရှိပါသည်ဟု ဖြေဆိုကြပါသည်။ ဝန်ဆောင်မှုပိုင်း ဆိုင်ရာတွင် တိုးတက်လာပါက အခွန်အကောက် များ တိုးမြှင့်ကောက်ခံခြင်းကို လက်ခံပါမည်ဟု စစ်တမ်းဖြေဆိုသူဦးရေ၏ ၆၀% ကျော်က ဖြေဆိုခဲ့ကြသည်။

သို့သော် ဤတွေ့ရှိချက်များအား အစိုးရ အနေဖြင့် အခွန်အကောက်များကို လွယ်ကူစွာ တိုးမြှင့်ကောက်ခံနိုင်သည်ဆိုသည့် အဓိပ္ပာယ်မျိုး မယူသင့်ပေ။ အစိုးရအနေဖြင့် အခွန်မူဝါဒနှင့် ပတ်သက်ပြီး ရှင်းလင်းပြောဆိုမှုများကို ပိုမို ကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ပြီး ပြည်သူ များအနေဖြင့် မည်သည့်အခွန်အကောက်များ ကို ပေးရန်လိုအပ်သည်၊ အခွန်အကောက်မှ ရရှိငွေများကို မည်သည့်နေရာတွင် သုံးစွဲမည် စသည်တို့ကို သေချာစွာ အသိပေးရှင်းလင်း ပြောပြပါက အစိုးရအရာရှိများ မျှော်မှန်း ထားသည်ထက်ပိုပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်သည့် အခြေအနေများရှိကြောင်း ဤစစ်တမ်း တွေ့ရှိချက်များက ဖော်ပြနေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်စနစ်မှာ မတူညီသော ဌာနအသီးသီးမှ ကောက်ယူသော အခွန်အမျိုးမျိုးရှိပြီး ရှုပ်ထွေးလှပါသည်။

မြို့ပြနေပြည်သူများနှင့် သက်ဆိုင်မှု အရှိဆုံးသော အခွန်သုံးမျိုးကို ဤသုတေသန တွင် ထည့်သွင်းလေ့လာခဲ့သည်။

ဝင်ငွေခွန်သည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ 2017 Public Expenditure Review အရ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ခုနှစ် တွင် ဂျီဒီပီ၏ ၃.၂% ရှိသဖြင့် အရေးကြီးဆုံး ဘဏ္ဍာငွေအရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်သည်။

တစ်နှစ်တွင် ဝင်ငွေ ကျပ်နှစ်သန်း (အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၁,၅၀၀) အောက် ရရှိသူများသည် ဝင်ငွေခွန်ပေးဆောင်ရန် မလိုအပ်ချေ။ ဤပမာဏထက်ပိုသော ဝင်ငွေကို အခွန် စတင်ကောက်ခံပြီး အခွန်နှုန်းထားကို တဖြည်းဖြည်း တိုးမြှင့်ကောက်ခံရာ ကျပ်ငွေ ၃၀သန်းနှင့်အထက် ဝင်ငွေရရှိသူများအား ၂၅%အထိ ကောက်ခံသည်။ အိမ်ထောင် ဖက်များနှင့် ကလေးများအတွက် အခွန်ကင်း လွတ်ခွင့်ပေးပါသည်။ ဝင်ငွေခွန်ကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအတွက် ပြည်တွင်းအခွန် များဦးစီးဌာနမှ ကောက်ခံပါသည်။

ကုန်သွယ်ခွန်ကို ပစ္စည်း (သို့) ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူရာတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် ကျသင့်ငွေ၏ ၅% ကောက်ခံပါသည်။ ကုန်သွယ်ခွန်သည် ဒုတိယအရေးကြီးဆုံး အခွန်ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၆-၂၀၁၇ခုနှစ် ဂျီဒီပီ၏ ၂.၆% ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ အများစုတွင် ဤအခွန်အမျိုးအစားကို အခွန်နှုန်း တပြေးညီကောက်ခံလေ့ရှိသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုန်သွယ်ခွန်ကို မြို့ပြဒေသ များနှင့် တရားဝင် (သို့) ခေတ်မီလုပ်ငန်းများ တွင်သာ စည်းကြပ်လေ့ရှိပြီး နိုင်ငံ၏ အဆင်း ရဲဆုံး ပြည်သူများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် ဤအခွန်ကို မပေးဆောင်ကြချေ။ ဤအခွန်ကို ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်အတွက် ပြည်တွင်း အခွန်များဦးစီးဌာနမှ ကောက်ခံပါသည်။

ပစ္စည်းခွန်သည် ပမာဏအလွန်နည်းသော ကြောင့် အစိုးရ၏ ဘဏ္ဍာအခွန်

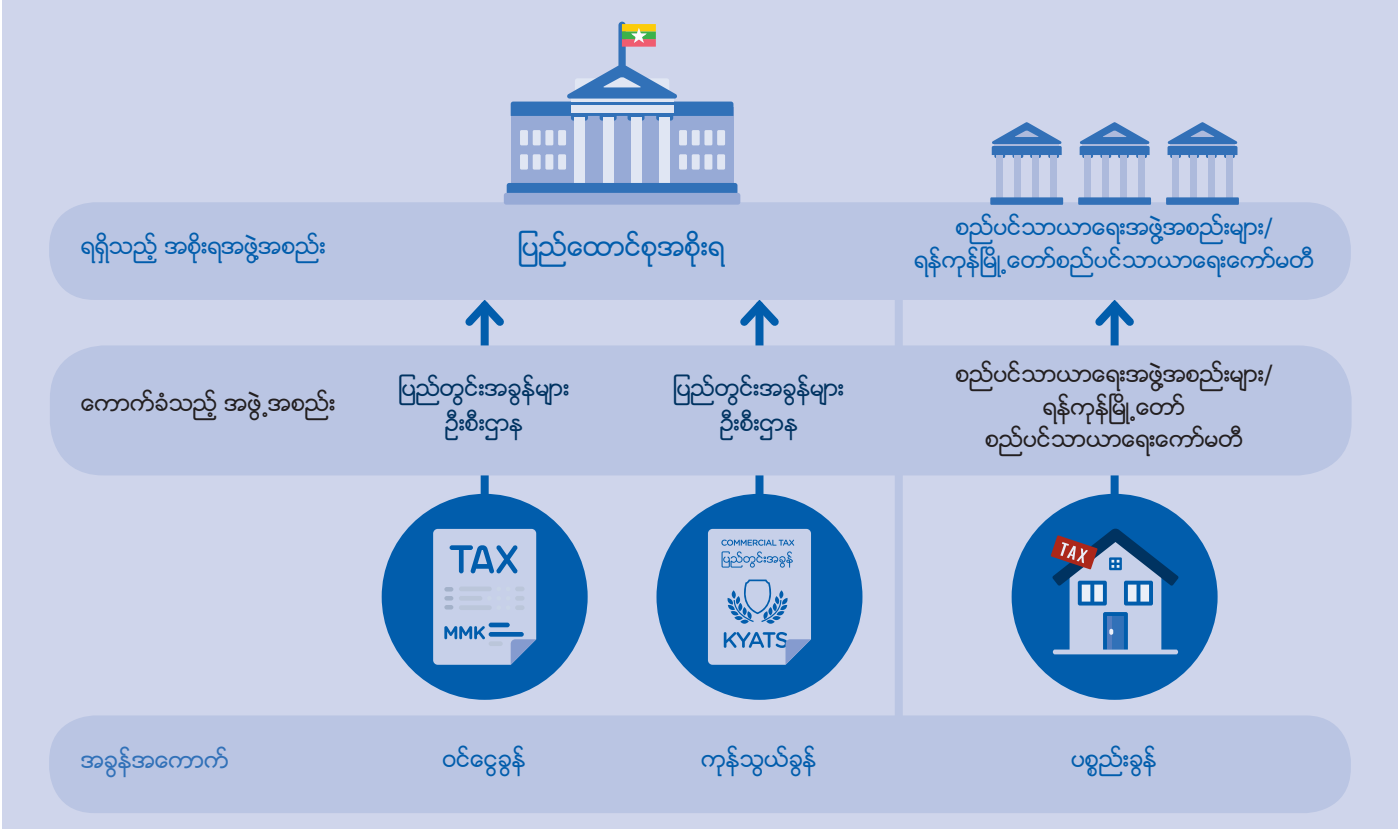
ရရှိမှုဝေစုအနေဖြင့် အလွန်နည်းပါးသည်။ ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် ၂၀၁၃ခုနှစ်တွင် ဂျီဒီပီ၏ ၀.၀၃%မျှသာ ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် မြင်သာ ထင်သာသည့် အခွန်အမျိုးအစား တစ်ခုဖြစ် သည်။ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ပေးဆောင်ကြပြီး

အခွန်ပေးဆောင်ကြိမ်ရေများ၍ သိသာထင်ရှား သည်။ ယင်းကို စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ရန်ကုန်မြို့တွင် ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီမှ ကောက်ခံ သည်။ ယင်းအဖွဲ့အစည်းများသည် မဖြစ်မနေ

လိုအပ်သော မြို့ပြအခြေခံဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများစွာကို တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ကြပြီး ထိုလုပ်ငန်းများကို ပြည်သူလူထုနှင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများမှ ကောက်ယူရရှိသည့် အခွန်နှင့် ဝန်ဆောင်ခများဖြင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့သည်။

ပုံ ၂

ဝင်ငွေခွန်၊ ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် ပစ္စည်းခွန်များကို ကောက်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အဓိကလက်ခံရရှိကြသူများ

သုတေသနနည်းလမ်းများ

ဤလေ့လာချက်၏အဓိကဦးတည်မှုမှာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ သဘောထား အမြင်များမဟုတ်ဘဲ ပြည်သူလူထု၏ အခွန်အကောက်များအပေါ် သဘော ထားအမြင်များဖြစ်သည်။ စားသုံးသူများ၊ ဝန်ထမ်းများနှင့် အိမ်ပိုင်ရှင်များ/နေထိုင်သူ များစသည့် ပြည်သူလူထုများ၏ သူတို့ပေး ရသည့် အခွန်အကောက်များ၊ အခွန်စနစ် နှင့် အခွန်ပေးရသည့် အတွေ့အကြုံတို့ အပေါ် မည်သို့ထင်မြင်သည်ကို ဆန်းစစ် လေ့လာရန်ဖြစ်သည်။

အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ သုတေသနသည် အခွန်ကောက်ခံမှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး မြို့ပြနေ ပြည်သူလူထု၏ သဘောထားအမြင်များကို

နားလည်သဘောပေါက်နိုင်ရန်အတွက် သုတေသနနည်းလမ်းများကို ပေါင်းစပ်၍ မေးမြန်းစုံစမ်းခဲ့သည်။ မြို့ကြီးသုံးမြို့မှ မြို့ပြ နေရာ ငါးနေရာအတွင်းရှိ ရပ်ကွက် ၂၇ ခုတွင် နေထိုင်ကြသည့် ပြည်သူလူထုများစွာကို စစ်တမ်းကောက်ယူထားသည့် ၂၀၁၇ ခုနှစ် မြို့ပြလူနေမှုဘဝစစ်တမ်းမှ ရရှိသည့် ရလဒ်များအပေါ် အဓိကအခြေခံပါသည်။

အခွန်ကောက်ခံမှုဆိုသည်မှာ နားလည်ရန် ခက်ခဲနိုင်သည့် အကြောင်းအရာတစ်ခု ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ မေးခွန်းများကို ရှင်းလင်း အောင်ပြုလုပ်ထားခြင်း၊ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် များကို ဖော်ပြထားခြင်း၊ စစ်တမ်းကို အစမ်း ကောက်ယူကာ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းတို့

ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ စစ်တမ်း၏ ရလဒ်များမှန်ကန်မှု ရှိမရှိကို ဆန်းစစ်ရန်နှင့် ပြည်သူများ၏ အခွန်အကောက်ပေးသည့် အတွေ့အကြုံများကို သိရှိရန်အတွက် အုပ်စုဖွဲ့မေးမြန်းဆွေးနွေးမှုများ ကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

အခွန်အရာရှိများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စည်ပင် သာယာရေး အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများမှ မူဝါဒချမှတ်သူ များနှင့် အာရှဖောင်ဒေးရှင်း၏ စီမံကိန်းလုပ်ငန်း များတွင် လက်တွဲလုပ်ဆောင်မှု အတွေ့ အကြုံများအရ ထိုသူတို့တွင် အခွန် ကောက်ခံမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူလူထု၏ နားလည်သဘောပေါက်မှုနှင့် သဘောထား အမြင်များအပေါ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သဘော

တူလက်ခံထားချက်များရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဤသုတေသနတွင် ယင်းအမြင်များ အနက်အချို့ကို သေချာအောင် စစ်ဆေး အဖြေ ထုတ်ခဲ့သည်။ လူများစွာကို မေးမြန်းခဲ့သည့် မြို့ပြလူနေမှုဘဝစစ်တမ်းမှ ရလဒ်များကို အစိုးရ အရာရှိအချို့နှင့် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အင်တာဗျူးများ၊ စစ်တမ်းငယ်မှ ရလဒ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ခဲ့ ပါသည်။

ဤသုတေသနကို အာရှဖောင်ဒေးရှင်းမှ ရန်ကုန် နိုင်ငံရေး သိပ္ပံကျောင်းနှင့် ပူးပေါင်း၍ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ၂၀၁၇ ခုနှစ် မြို့ပြလူနေမှုဘဝ စစ်တမ်းအပေါ် အဓိကအခြေခံ၍ ရေးသားပါ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤသို့သော စစ်တမ်းမျိုး ကို ပထမဆုံးအကြိမ်ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပြီး မြို့ပြတွင် နေထိုင်ကြသူများ၏ ဘဝအတွေ့အကြုံများနှင့် ပြည်သူလူထု၏ သဘောထားများကို အချိန် ကာလအလိုက် ပြောင်းလဲမှုအခြေအနေအလိုက် တိုင်းတာသိရှိရန်ဖြစ်သည်။ ယင်းစစ်တမ်းပါ မေးခွန်းများကိုပင် နှစ်စဉ်ပြန်လည်မေးမြန်း ကြည့်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ယခုအချိန်တွင် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် လူမှုရေး အပြောင်း အလဲများ သိသာစွာပြုလုပ်နေသည့် ကာလ ဖြစ်သည့်အတွက် အချိန်ကာလအလိုက် ပြောင်းလဲမှုများကို လေ့လာဆန်းစစ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့ကြီးသုံးမြို့၏ မြို့ပြဒေသများရှိ မြို့နယ်ငါးခုကို ကိုယ်စားပြုသည့် အမျိုးသမီး၊ အမျိုးသား စုစုပေါင်း ၁၄၀၀ ဦးကို မေးမြန်း စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့သည်။ ယင်းမြို့နယ်များမှာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် ကျောက်တံတား မြို့နယ်၊ သာကေတမြို့နယ်နှင့် မြောက်ဒဂုံမြို့နယ်တို့ဖြစ်ပြီး ကရင်ပြည်နယ်တွင် ဘားအံမြို့နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် တောင်ကြီးမြို့တို့ဖြစ်ပါသည်။

စစ်တမ်းတွင် အကြိုယူဆချက်များကို စစ်ဆေးရန်အလို့ငှာ အခွန်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ယေဘုယျသဘောထားအမြင်များနှင့် အဓိက အခွန်သုံးမျိုးနှင့်ပတ်သက်သည့် မေးခွန်းများကို တည်ဆောက်မေးမြန်းခဲ့သည်။ စစ်တမ်းတွင် ဖြေဆိုသူများ၏ နောက်ခံအခြေအနေကို မေးမြန်းသည့် မေးခွန်း ၁၂ ခု၊ မြို့၏ နေချင်စဖွယ် အခြေအနေ၊ အစိုးရဝန်ဆောင်မှု များ ရယူနိုင်မှု၊ အခွန်သဘောထားအမြင်များ၊ မြို့များရှိ စီးပွားရေးအခွင့်အလမ်းများစသည့် အကြောင်းအရာများကို မေးမြန်းသည့် မေးခွန်း ပေါင်း ၁၀၆ ခု ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ မေးခွန်းနှစ်ခုမှ

လွဲ၍ ကျန်မေးခွန်းများ အားလုံးမှာ ပေးထား သည့်အချက်များကို ရွေးချယ်ဖြေဆိုပေးရသည့် မေးခွန်းမျိုးဖြစ်သည်။

စာရွက်ပေါ်မှ မေးခွန်းများအား မျက်နှာချင်းဆိုင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကို ၂၀၁၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ လ ၂၈ ရက်မှ အောက်တိုဘာလ ၁၇ ရက် အတွင်းတွင် မြို့နယ်ငါးမြို့နယ်၌ ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲသူ လေးဦးနှင့် လိုက်လံမေးမြန်းသူ ၂၀ ဦး ပါဝင်သည့်အဖွဲ့နှင့် မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။

စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများကို ရွေးချယ်သည့် နည်းလမ်းတွင် ဖြေဆိုသူများသည် မြို့ပြနေရာ ငါးခုတွင် တစ်ခုချင်းစီကို လူဦးရေစာရင်းအလိုက် ကိုယ်စားပြုနိုင်စေရန် ကျပန်းစနစ် (random) ဖြင့် ရွေးချယ်မှုကို သုံးဆင့် လုပ်ဆောင်ခဲ့ ပါသည်။ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ရပ်ကွက်များကို မြို့ပြနေရာ ငါးခုအတွင်း ကျပန်းရွေးချယ်ခဲ့ သည်။ ထို့နောက် အိမ်ထောင်စုများ၊ အိမ်ထောင်စုအတွင်းမှ မိသားစုဝင်များနှင့် အထပ်မြင့်အဆောက်အအုံများမှ အခန်းများကိုပါ ကျပန်းစနစ်ဖြင့် ထပ်မံရွေးချယ်ခဲ့သည်။

သတင်းအချက်အလက်များရယူသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှု များလည်း လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ တွေ့ဆုံ မေးမြန်းမှု စုစုပေါင်း၏ ၂၁% မှာ ပြန်လည် စစ်ဆေးရန် လိုအပ်မှုရှိနေသည်။ ယင်းပြန်လည် စစ်ဆေးမှုများတွင် မေးမြန်းစဉ်အတွင်း တိုက်ရိုက်လေ့လာကြည့်ခြင်း (တွေ့ဆုံ မေးမြန်းမှု အကြိမ်ရေ ၂၀၀၊ ၁၄%) (သို့) နောက်တစ်ခေါက် ပြန်သွားခြင်းဖြင့်လည်း ကောင်း၊ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့် အိမ်သို့ ညှိနှိုင်းရေးရုံးမှ ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်း (တွေ့ဆုံ မေးမြန်းမှု ၉၈ ကြိမ်၊ ၇%)တို့လည်း ပါဝင်ခဲ့ ပါသည်။

စည်ပင်အခွန်အရာရှိများစစ်တမ်း။ ပြည်သူ လူထု၏သဘောထားအမြင်များအပေါ် စည်ပင်အခွန်အရာရှိများနှင့် မူဝါဒချမှတ်သူ များ၏ အမြင်များကို သေချာနားလည်အောင် ဆန်းစစ်ရန် အရာရှိ ၃၆ ဦး နှင့် စစ်တမ်းငယ် တစ်ခုကို ကောက်ယူခဲ့သည်။ ယင်းစစ်တမ်းတွင် မြို့တော်ဝန်တစ်ဦး၊ ဝန်ကြီး လေးဦးနှင့် အရာရှိ ၂၁ ဦးတို့ ပါဝင်ခဲ့သည်။

အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးခြင်းများ။ ၂၀၁၇ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် တောင်ကြီးမြို့နှင့်ဘားအံမြို့

များ၌ အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှု နှစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ နှစ်ကြိမ်စလုံးတွင် အခွန်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးချက်များအပြီး အခွန်အကောက်နှင့် အခွန်အပေါ်သဘောထားအမြင်များနှင့် ပတ်သက်၍ စီစဉ်တည်ဆောက်ထားသည့် မေးခွန်းများကို ဆက်လက်မေးမြန်းသည့်ပုံစံမျိုး လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

အခွန်အရာရှိများကို မေးမြန်းခြင်း။ ဤအစီရင် ခံစာတွင် ဆန်းစစ်လေ့လာထားသည့် အခွန် အမျိုးအစားသုံးမျိုးနှင့် ဆက်စပ်သောဌာနများ တွင် လုပ်ကိုင်နေကြသည့် အစိုးရအရာရှိများ နှင့်လည်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ပါသည်။

ဤသုတေသနနှင့် သတင်းအချက်အလက်များ ရယူခဲ့သည့် မြို့ပြလူနေမှုဘဝစစ်တမ်းသည် မြို့ပြနေပြည်သူလူထု၏ သဘောထားအမြင် များအပေါ်တွင်သာ အပြည့်အဝ ဦးတည်မေးမြန်း ထားပါသည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်း စစ်တမ်းအရ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ ၃၀ရာခိုင်နှုန်းသည် မြို့ပြဒေသများတွင် နေထိုင် ကြပြီး မြို့ကြီးများမှာ အရွယ်အစား ကြီးမားလာ ပြီး ပိုမိုရှုပ်ထွေးလာကြသည်။ ဤသုတေသနကို အတန်းပညာအားဖြင့် ပိုမိုမြင့်မားပြီး နိုင်ငံတော်နှင့် ပိုမိုထိတွေ့မှုရှိသည့် မြို့ပြဒေသများရှိ ပြည်သူ လူထုများကို မေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

မြို့ပြနေပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အခွန် အကောက်များနှင့်လည်း ပို၍ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှု ရှိကြကာ ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်ကြသည်။ ကနဦးပိုင်းသုတေသနတွင် ပညာတတ် စစ်တမ်း ဖြေဆိုသူများအကြား၌ပင် အခွန်အကောက် အကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက်မှု နည်းပါးကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် စစ်တမ်းတွင် မေးမြန်းသည့်မေးခွန်းများကို နားလည်နိုင်ခြေများသည့် မြို့ပြနေပြည်သူ လူထုကို မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။

ရွေးချယ်ခဲ့သည့် မြို့နယ်များနှင့် မြို့ကြီးများ သည် လူဦးရေပမာဏ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေ အနေနှင့် တိုင်းရင်းသားဖွဲ့စည်းမှုပုံစံတို့မှာ အမျိုးမျိုးရှိကြရာ ထိုမြို့များမှ တွေ့ရှိချက်များ သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြားမြို့ကြီးများ၏ အခြေ အနေများကိုပါ ဖော်ပြပေးနိုင်မည်ဟုဆိုနိုင် သည်။ လေ့လာချက်တွင်မပါရှိသည့် အခြားမြို့ ကြီးများ (ဥပမာ - မန္တလေးမြို့၊ မော်လမြိုင်မြို့နှင့် ပဲခူးမြို့) တို့သည် လူဦးရေပမာဏနှင့် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုအနေအထားတွင် ရန်ကုန်မြို့နှင့်

ဘားအံမြို့တို့အကြားတွင် တည်ရှိနေပါသည်။
ယင်းအတွက်ကြောင့် ဤလေ့လာချက်မှ တွေ့ရှိ
ချက်များသည် ယင်းသို့သော အခြားမြို့ကြီး
များနှင့်လည်း အလားသဏ္ဍာန်တူနိုင်ပါသည်။
ဤသုတေသနသည် မြန်မာနိုင်ငံဘားများ

အားလုံး (သို့) မြို့ပြတွင်နေထိုင်သူများအားလုံး
ကို ကိုယ်စားပြုရန် မရည်ရွယ်ချေ။ သို့သော်
လည်း ဝင်ငွေနှင့်ကုန်သွယ်ခွန်အများစုကို
ကောက်ခံသည့် ရန်ကုန်မြို့အတွင်းတွင်
ပြည်သူလူထု၏ အခွန်အကောက်အပေါ်

သဘောထားအမြင်ကို ပထမဆုံးအကြိမ်
ဆန်းစစ်လေ့လာမှုနှင့် မြို့ကြီး၊ မြို့လတ်နှင့်
မြို့ငယ်တို့အကြား ပထမဆုံးအကြိမ် နှိုင်းယှဉ်
လေ့လာမှုလည်း ဖြစ်သည်။

တွေ့ရှိချက်များ

ဤအစီရင်ခံစာတွင် မြို့နယ်ဝါးမြို့နယ်လုံးမှ စစ်တမ်းတွင် တွေ့ရှိချက်များအားလုံးကို အသေးစိတ်လေ့လာထားချက်များ ပါဝင်ပါသည်။ အဓိကဦးစားပေး
ဖော်ပြလိုသည့်အချက်များကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

တွေ့ရှိချက်များ အကျဉ်းချုပ်

- **မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြို့ပြလူထုများသည် အခွန်အကောက်များအပေါ် ပြင်းထန်စွာမဆန့်ကျင်ကြပါ။**
 - ဖြေဆိုသူများ၏ ၉၄%က အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းသည် တာဝန်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်းသဘောတူညီသည်။
 - အစိုးရတွင် အခွန်စည်းကြပ်ပိုင်ခွင့် အပြည့်အဝရှိသည်ဆိုသည်ကို ဖြေဆိုသူများ၏ ၈၁%နီးပါးက သဘောတူကြသည်။ ၂၀၁၆ခုနှစ်က နိုင်ငံ
တာကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစင်တာ၏ စစ်တမ်းတွင်မူ ထိုမေးခွန်းကို ကျေးလက်ဒေသမှ ဖြေဆိုသူများ၏ ၅၀%ကသာလျှင် သဘောတူကြသည်။
 - ဝင်ငွေခွန်၊ ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် ပစ္စည်းခွန်တို့ကို မျှတမှုရှိသည်ဟု ယူဆကြပါသည်။ (ဖြေဆိုသူများ၏ ၇၀%၊ ၇၀% နှင့် ၇၂% အသီးသီးဖြစ်သည်)
 - အကယ်၍ အစိုးရ၏လုပ်ဆောင်ချက်များ တိုးတက်လာမည်ဆိုပါက မြို့ပြနေပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အခွန်အကောက်များပိုပေးရန်
ဆန္ဒရှိသည်ဆိုသည့် အထောက်အထားများတွေ့ရှိရသည်။ (ဖြေဆိုသူများ၏ ၆၀%တို့သည် လူမှုဝန်ဆောင်မှုများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာလျှင်
ပစ္စည်းခွန်တိုးမြှင့်ခြင်းကို ထောက်ခံမည်ဟု ဆိုကြသည်။)
 - စစ်တမ်းဖြေဆိုသူအများစုက မြို့ပြနေပြည်သူများသည် ယခုလက်ရှိပေးဆောင်နေသည့်ထက် အခွန်အကောက်များ ပို၍ပေးဆောင်သင့်သည်ဟု
အကြံပြုပြောဆိုကြသည်။ စစ်တမ်း၏ လေ့ကျင့်ခန်းတစ်ခုတွင် စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများသည် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် အစိုးရအနေဖြင့်
ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရသည့်အခါ ၂၀၁၆-၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ကောက်ခံခဲ့သော အစိုးရ၏ အခွန်နှုန်းထားများထက် သုံးဆခန့်ပိုမိုကောက်ခံခဲ့ကြသည်။
- **မြို့ပြနေပြည်သူလူထုသည် ချမ်းသာသူများက ဆင်းရဲသူများထက် သူတို့၏ဝင်ငွေမှ အခွန်ပိုပေးရသည့် တဖြည်းဖြည်းတိုးမြှင့်
ကောက်ခံသည့် အခွန်စနစ်မျိုးကို နှစ်သက်ကြသည်။**
- **သို့သော် တချိန်တည်းမှာပင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြို့ပြနေပြည်သူများသည် အခွန်စနစ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး နားလည်မှု အားနည်းကြောင်း
တွေ့ရှိရသည်။**
 - ဖြေဆိုသူများ၏ ၆၀% သည် မည်သည့်အစိုးရအဆင့်များက အခွန်သုံးမျိုး၏ ဘဏ္ဍာငွေအများစုကို ရရှိကြောင်း မသိရှိပါဟု ပြောဆိုကြသည်။
ထိုမေးခွန်းကို ဖြေဆိုသူများအနက် သုံးပုံတစ်ပုံကျော်က ဝင်ငွေခွန်သည် ပြည်ထောင်စုအဆင့်သို့ ရောက်ရှိသောအခွန်ဟု
နားလည်ရမည့်အစား ထိုအခွန်သည် စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီအတွက်
အရေးကြီးဆုံးအခွန်ဖြစ်သည်ဟု ထင်မှတ်မှားကြသည်။
 - အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် ဝင်ငွေခွန်နှင့် ကုန်သွယ်ခွန်များအကြောင်း မကြားဖူးကြပါ။
 - ယင်းတွေ့ရှိချက်များသည် ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရဝန်ထမ်းများက ပြည်သူလူထုအပေါ် ရှုမြင်သည့် အခွန်နှင့်ပတ်သက်၍ သဘောပေါက်နားလည်မှု
အားနည်းသည်ဆိုသည့်အချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိနေသည်။
- **သို့သော် ဖြေဆိုသူများ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံက အခွန်အကောက်များနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိလိုကြသည်ဟု
ဖော်ပြချက်အပေါ် အပြည့်အဝသဘောတူကြပါသည်။**
 - ၉၀%နီးပါးသောဖြေဆိုသူများက အစိုးရထံမှ အခွန်အကောက်များကို မည်သို့သုံးစွဲနေသည်ဆိုသော သတင်းအချက်အလက်များရှိလျှင်
ကောင်းမည်ဟု ဖြေဆိုကြသည်။
- **ပစ္စည်းခွန်သည် လေ့လာခဲ့သည့်အခွန်အမျိုးအစားသုံးမျိုးအနက် သိသာထင်ရှားဆုံးနှင့် ပေးဆောင်သူအများဆုံး
အခွန်အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ ယင်းအခွန်ကို မျှတမှုအရှိဆုံးဟုလည်း ဖြေဆိုကြပါသည်။ ပစ္စည်းခွန်ပေးဆောင်မှုသည် ပုံမှန်ဖြစ်ပြီး
မြင်သာထင်သာလည်းရှိသည်။ သို့ရာတွင် ပစ္စည်းခွန်ပေးဆောင်သင့်သည့် အိမ်ထောင်စုများစွာသည် အခွန်မပေးနေကြချေ။**
- **တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော အစိုးရအရာရှိများသည် မြို့ပြလူနေမှုဘဝစစ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည်ထက်ပို၍ မြို့ပြနေပြည်သူလူထုက
အခွန်ကောက်ခံမှုအပေါ် အဆိုးမြင်သည့်အယူအဆများရှိသည်ဟု တသမတ်တည်း ယုံကြည်နေလျက်ရှိသည်။**

အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ သဘောထားအယူအဆများ၏ အရင်းအမြစ်၊ အခွန်ပညာပေးမှုနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရာတွင် အစိုးရနှင့် မီဒီယာ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ပြည်သူလူထုက အစိုးရနှင့် အခြားပြည်သူလူထုများကို မည်သို့ရှုမြင်တွေးထင်သည်ဆိုသည် အချက်က အခွန်အကောက်နှင့်ပတ်သက်သည့် သဘောထားအမြင်များကို ပုံဖော်ပေးပါသည်။ ယင်းအမြင်များကို တစ်ဦးချင်းစီ၏ အတွေ့အကြုံနှင့် အခြားသူများထံမှ ရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များ အထူးသဖြင့် မီဒီယာနှင့်အစိုးရတို့က အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လွှမ်းမိုးလျက်ရှိပါသည်။

အစီရင်ခံစာအပြည့်အစုံတွင် အခွန်အပေါ် ပြည်သူလူထု၏ သဘောထားအယူအဆများကို လွှမ်းမိုးရာတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍတွင်ရှိသည့် အချက်အလက်များကို ဖော်ထုတ်ပေးသည့် သဘောတရားရေးရာ မူဘောင်တစ်ခုကို တင်ပြထားပါသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာ့ဒီမိုကရေစီစနစ် အကူးအပြောင်းဖြစ်သည့် ယခုကဲ့သို့ အရေးကြီးသည့်အချိန်တွင် စဉ်းစားရာ၌ မြန်မာလူထုသည် အစိုးရအရာရှိများ ယုံကြည်ထားသကဲ့သို့ အခွန်အကောက်ပေးရန် မလိုလားသူများ မဟုတ်ကြောင်း ရှင်းပြပေးနိုင်ရန် ဤအချက်များက အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

ပေးကမ်းရက်ရောမှု

အခွန်နှင့်ပတ်သက်သည့် သဘောထားအမြင်များကို အခွန်ပေးဆောင်သူများက အခြားပြည်သူလူထုများသည် မည်သည့်အတိုင်းအတာအထိ မိမိတို့၏ ကူညီပံ့ပိုးမှုကို ရရှိထိုက်သူများဟု ယုံကြည်ချက်က လွှမ်းမိုးမှုရှိပါသည်။ လေ့လာမှုများတွင် မြန်မာပြည်သူလူထုများကို ကမ္ဘာပေါ်တွင် ပေးကမ်းရက်ရောမှုအရှိဆုံးသူများအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ လူများစွာသည် လူမှုရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ (ဥပမာ - ရေဘေးကူညီခြင်း၊ လမ်းခင်းခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ခြင်း

ကဲ့သို့သော အများပြည်သူအကျိုးရှိစေမည့်ကိစ္စများ) ကို ထောက်ပံ့ရန် ၎င်းတို့၏ အချိန်နှင့် ငွေကြေးများကို ပုံမှန်လှူဒါန်းလေ့ရှိပါသည်။

ပြည်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များအပေါ် အစိုးရ၏ တုံ့ပြန်ဖြည့်ဆည်းပေးမှု

အကယ်၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရအား တရားဝင် မဟုတ်ဟု သတ်မှတ်လျှင်၊ အကတိလိုက်စားသည်၊ စွမ်းဆောင်နိုင်မှုမရှိ (သို့) အခွင့်ထူးခံလူတစ်စု၏ အကျိုးစီးပွားအတွက်သာ ဖြစ်တည်သည်ဟု ရှုမြင်လျှင် ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အခွန်ကောက်ခံမှုအပေါ် အဆိုးမြင်သည့် သဘောမျိုးရှိနိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သမိုင်းတလျှောက် နိုင်ငံတော်က ပြည်သူလူထုအတွက် လုပ်ဆောင်ပေးမှုမှာ မရှိသလောက်နည်းပါးလှပြီး မေးမြန်းခဲ့သည့် အစိုးရအခွန်အရာရှိများက ယင်းအချက်ကိုပင် အခွန်အကောက်များကို တိုးမြှင့်ကောက်ခံရန် အဓိကစိန်ခေါ်မှုတစ်ခုဟု ရှုမြင်ကြပါသည်။ သို့သော် အခြေအနေများမှာ ပြောင်းလဲနေပြီဖြစ်ပါသည်။ မြို့ပြလူနေမှုဘဝစစ်တမ်းတွင် ဖြေဆိုသူများ၏ ၆၇% က “ပြည်ထောင်စု၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရများသည် လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ဖြည့်ဆည်းပေးမှုမျိုး ပိုရှိလာသည်” ဆိုသည့် အချက်ကို သဘောတူထောက်ခံကြပါသည်။ ထို့အပြင် သူတို့ပေးသည့် အခွန်ကောက်ခံရရှိငွေများကို အလိုအပ်ဆုံး နေရာများအတွက် အသုံးပြုသည်ဟု ယုံကြည်သူဦးရေမှာ ၄၇% ဖြစ်ပြီး မသေချာပါဟု ဖြေဆိုသူဦးရေ (၂၆%) ထက် ပိုများသည်ကို တွေ့ရသည်။

ရဲဘော်ရဲဘက်စိတ်၏ အင်အား

အခွန်ပေးသူများသည် သူတို့ထံမှ ကောက်ယူသည့် အခွန်များ၏ အကျိုးအမြတ်များသည်

မြန်မာပြည်သူလူထုက အလှူအတန်းရက်ရှာကြပြီး အခွန်အခပိုပေးလိုပါတယ်။ ပြဿနာက အစိုးရကို ခုအချိန်မှာ မယုံတာဘဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနဲ့ တာဝန်ခံမှု လုံလုံလောက်လောက်မရှိလို့ဘဲ။ ပြည်သူလူထုက ပိုပြီး ပါဝင်ချင်တယ်။ သတင်းအချက်အလက် ပိုရချင်တယ်။

ဒေါ်နန်းသူဇာဝင်း ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ ကရင်ပြည်နယ်လွှတ်တော်

အများပြည်သူအတွက် အကျိုးရှိစေမည့် အရာများအတွက် ပံ့ပိုးပေးခြင်းနှင့် အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ခွဲဝေပေးခြင်းတို့ဖြင့် အခြားသူများအား မျှဝေပေးသည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် အသိအမှတ်ပြုကြသည်။ သူတို့၏ အခွန်ငွေကို သူတို့နှစ်သက်သောသူ၊ သူတို့နှင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်မှုရှိသူများ၊ တူညီသည့် အကျိုးစီးပွားရှိသူများနှင့်မျှဝေလျှင် အခွန်ကောက်ခံမှုအပေါ် ပို၍အပြုသဘောဆောင်သည့် အမြင်မျိုး ရှိနိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရဲဘော်ရဲဘက်စိတ်သည် ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင်ထက် ဒေသန္တရ

အဆင့်တွင် ပို၍အားကောင်းပါသည်။ သို့သော် ရဲဘော်ရဲဘက်စိတ်သည် အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာသဘောထားနှင့်ပတ်သက်၍ အကျိုးသက်ရောက်မှုမှာမူ တိကျသေချာခြင်း မရှိသေးဘဲ ရှေ့ဆက်လေ့လာမှုများပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

အခွန်စနစ်အပေါ် နားလည်သဘောပေါက်မှု

အခွန်စနစ်မှာ အလွန်ပင်ရှုပ်ထွေးလှချိန်တွင် (သို့) အခွန်စနစ်ကို နားလည်သဘောပေါက်မှု

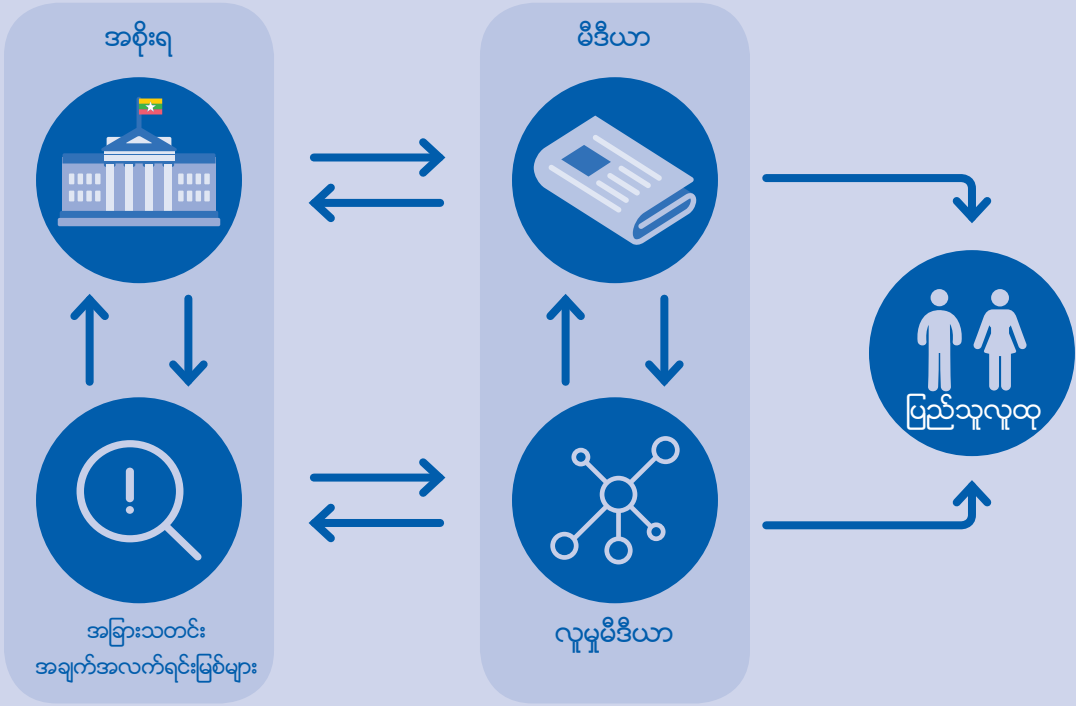
နည်းပါးလှချိန်တွင် ပြည်သူလူထု အနေဖြင့် အခွန်မူဝါဒအပြောင်းအလဲများအပေါ် ပို၍သိသယ ရှိနိုင်ပါသည်။ ဤသုတေသနက မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့ပြနေပြည်သူလူထုသည်ပင် နားလည်မှု နည်းပါးလျက်ရှိကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ယင်းက အခွန်အကောက်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးကို ပိုမိုခက်ခဲစေနိုင်ပါသည်။

အခွန်ဆိုင်ရာ သတင်းရင်းမြစ်များ၊ အစိုးရနှင့် ပြည်သူလူထု

အခွန်ပေးသည့် အတွေ့အကြုံ၊ အခွန်ပညာပေးမှုနှင့် အခွန်မူဝါဒအပြောင်းအလဲများကို ပြောဆိုရှင်းပြမှုတို့မှ တစ်ဆင့် အခွန်နှင့်ပတ်သက်သည့် ပြည်သူလူထု၏ သဘောထားအယူအဆများကို ပုံဖော်ရာတွင် အစိုးရသည် အဓိကအခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိနေပါသည်။

အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းသည် အစိုးရနှင့် ထိတွေ့သည့် ပုံစံတစ်မျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူတစ်ယောက်၏ သူ့နိုင်ငံတွင် အခွန်ကောက်ခံမှုအပေါ် သဘောထားအမြင်မှာ

ပုံ ၃ ခေတ်သစ်သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုများ

အခွန်ပေးဆောင်ချိန်တွင် အခွန်အရာရှိများနှင့် ပြောဆိုဆက်ဆံရာမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ ပစ္စည်းခွန်ကို အိမ်ထောင်စုများထံမှ ခြောက်လတစ်ကြိမ် တိုက်ရိုက်ကောက်ယူချိန်တွင် အခွန်ထမ်းသူများသည် အခွန်ကောက်သူများနှင့် ထိတွေ့ပြောဆိုခွင့်ရှိသည်။ ဤသို့သော ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုအားလုံးသည် ပြည်သူလူထု၏ အခွန်အပေါ် သဘောထားအမြင်များကို သက်ရောက်မှုများ ရှိနေသည်။ သို့သော်လည်း ထိုကဲ့သို့သော ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုမျိုးကသာ ပြည်သူများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိသည် မဟုတ်ပေ။ အစိုးရနှင့်ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုအားလုံးသည် အစိုးရနှင့် အခွန်များအပေါ် ပြည်သူလူထု၏ သဘောထားအမြင်များကို အကျိုးသက်ရောက်စေနိုင်သည်။ ဥပမာ - လူထုတွေ့ဆုံပွဲတစ်ခုတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးနှင့် စကားပြောဆိုခြင်း (သို့) ယာဉ်မောင်းလိုင်စင်ရရှိရန် လာဘ်ပေးရခြင်းအထိ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ ယင်းသို့သော ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများနှင့် အတွေ့အကြုံများ၏ သဘောသဘာဝက အစိုးရ၏ အရည်အသွေးနှင့် ပြည်သူများအတွက် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်မှု အတိုင်းအတာအပေါ် ပြည်သူလူထု၏ ရှုမြင်သုံးသပ်ချက်များအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်နိုင်သည်။ ထိုသုံးသပ်ချက်များသည်ပင် ပြည်သူလူထု၏ အခွန်အပေါ် သဘောထားများအား ထပ်မံသက်ရောက်စေနိုင်သည်။

မိမိတို့၏အစိုးရနှင့် အခွန်ကောက်ခံမှုတို့အပေါ် ပြည်သူများ၏အမြင်သဘောထားများကို အခြားအဖွဲ့များက ရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များကလည်း လွှမ်းမိုးနိုင်ပါသည်။ ယင်းတတ်ယအုပ်စုများမှာ အမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်ပြီး အုပ်စုခွဲရန် ခက်ခဲပါသည်။ ယင်းတို့တွင် နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပညာရှင်အဖွဲ့များ (think tanks) ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူများ ပါဝင်ပါသည်။ အခွန်အကောက်နှင့် ပတ်သက်သည့် ယင်းအုပ်စုများအနက်သုံးခု၏ ရပ်တည်မှုများကို အောက်ပါအတိုင်းအကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြပေးထားပါသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံရှိ အဓိကနိုင်ငံရေးပါတီများသည် အခွန်နှင့်ပတ်သက်လာလျှင် မိမိတို့၏မူဝါဒကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းပြောကြားမှုမျိုး မရှိသေးချေ။ ထို့ကြောင့်လည်း သိသာထင်ရှားသည့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အကွဲအပြဲမျိုးလည်းမရှိချေ။
- ပညာရှင်အဖွဲ့များ (think tanks) (သို့) မူဝါဒဆိုင်ရာ အင်စတီကျုများက အစိုးရ၏ မူဝါဒကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြီး ပြည်သူလူထုနှင့် မူဝါဒချမှတ်သူများကို သတင်းအချက်အလက်များပေးပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် Renaissance Institute ၏ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်ရှိပစ္စည်းခွန်ကောက်ခံမှုကို လေ့လာသုံးသပ်မှု၊ ပွင့်လင်းမြန်မာ့ရှေ့ဆောင်အဖွဲ့၏ အွန်လိုင်းဘတ်ဂျက်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ (online budget dashboard) နှင့် နိုင်ငံသားများအတွက် ဘတ်ဂျက်နှင့်ပတ်သက်၍ Spectrum ၏ လုပ်ငန်းများသည် ယင်းသို့ပြုလုပ်ပေးသည့် နမူနာများအားလုံးပင်ဖြစ်သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံတဝှမ်းလုံးတွင် ဘာသာရေးနှင့် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများကဲ့သို့သော အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများသည် ရပ်ရွာများမှ အလှူငွေကောက်ခံပြီး အများပြည်သူဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ပြန်လည်ထောက်ပံ့ရာတွင် တက်ကြွစွာ လုပ်ဆောင်နေပါသည်။ ၎င်းတို့သည် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ပတ်သက်၍ ယုံကြည်ခံရသည့် သတင်းဝေငှသူများဖြစ်ပြီး အခွန်အကောက်ကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေရာတွင် ပို၍ကြီးမားသည့် အခန်းကဏ္ဍမျိုးမှပင် ပါဝင်နိုင်ကြပါသည်။

မီဒီယာများသည် သတင်းအချက်အလက် မျှဝေရာတွင် ကြားခံများအဖြစ်ဖြင့် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါသည်။ ယင်းတို့သည် အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များ၏ အရေးပါသည့် အရင်းအမြစ်များဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ သတင်းအကြောင်းအရာများသည်

အစိုးရ၏ ထုတ်ပြန်ချက်များအပေါ် အခြေခံတတ်သည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် မီဒီယာများ၏ အခွန်စနစ်အပေါ် နားလည်မှုမှာ အားနည်းလှသည့်အတွက် သတင်းရေးသားရာတွင် မှားယွင်းရေးသားနိုင်ပြီး အခွန်အကောက်များနှင့် ပတ်သက်၍ အများပြည်သူများ၏ အမြင်သဘောထားများကိုပါ ထိခိုက်စေပါသည်။ အခွန်အကောက်များကို မြန်မာသတင်းမီဒီယာတွင် မှားယွင်းစွာ ရေးသားလေ့ရှိကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အခွန်တံဆိပ်ခေါင်း (ပစ္စည်းဝယ်ယူ/ ရောင်းချရာတွင် ငွေပေးချေမှု) ကို (မြို့တစ်မြို့တွင် နေထိုင်မှုအတွက် ပုံမှန်ပေးရသည့်) ပစ္စည်းခွန်နှင့် ပုံမှန်ပင်မှားယွင်းနေတတ်သည်။

အစိုးရအနေဖြင့် မိမိတို့ထုတ်ပြန်သော အခွန်အကောက်များနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်အရည်အသွေးနှင့် ရရှိနိုင်မှုကို တိုးတက်အောင် အာရုံစိုက်၍ အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှု ရှိမနေလျှင် အခြားအဖွဲ့များက မျှဝေပေးသည့် သတင်းအချက်အလက်များ၏ အရည်အသွေးမှာ ညံ့ဖျင်းနေဦးမည်သာဖြစ်သည်။

လူမှုမီဒီယာ၏ လျင်မြင်စွာကြီးထွားလာမှု၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မူ လူမှုကွန်ယက်ဖြစ်သော ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်၏ ကြီးစိုးမှုသည် (အစိုးရအပါအဝင်) ပါဝင်ပတ်သက်သူများအားလုံးကို သမရိုးကျ သတင်းမီဒီယာများက ဖော်ပြရန် အကန့်အသတ်ရှိသည်များကို ဖြတ်ကျော်ပြီး အစိုးရအား လူအများအပြားနှင့် တိုက်ရိုက်ထိတွေ့ ဆက်စပ်မှုကို စတင်စေပါသည်။ အုပ်စုဖွဲ့ ဆွေးနွေးမှုများတွင် ဖြေဆိုသူများက ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်စာမျက်နှာမှ သတင်းအချက်အလက်များ၏ ယုံကြည်ရမှုအပေါ် စိုးရိမ်ပူပန်မှုရှိကြောင်းကို ပြောဆိုနေကြစဉ်တွင်ပင် လူအများအပြားသည် သတင်းအချက်အလက်ကို ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်မှတစ်ဆင့် ရရှိနေကြပါသည်။ လူမှုမီဒီယာကြောင့် အစိုးရ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့ အစည်းများ၊ လေ့လာသုံးသပ်သူများထံမှ သတင်းအချက်အလက်များကို တိုက်ရိုက်ရရှိစေနိုင်မှုနှင့် အခြားဖေ့စ်ဘွတ်ခ် အသုံးပြုသူများအချင်းချင်းထံမှလည်း အချက်အလက်များကို တိုက်ရိုက်ရရှိစေနိုင်မှု မြင့်တက်လာပါသည်။

အစိုးရ၏အခန်းကဏ္ဍ

ပုံမှန်အားဖြင့် မြန်မာအစိုးရသည် အခွန် အကောက်များနှင့် အခွန်စနစ်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူလူထုအား ပညာပေးသည့် လုပ်ငန်းများအား လုပ်ဆောင်ရန်မှာ ၎င်းတို့၏တာဝန်ဟု မရှုမြင်ချေ။ ရှင်းလင်းတင်ပြမှု အားနည်းလွန်းလှသည့် အခွန်မူဝါဒက အစိုးရအပေါ် ပြည်သူလူထုများ၏ အမြင်သဘောထားများကို ထိခိုက်စေနိုင်ပြီး ရှိနှင့်ပြီးသား အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ သဘောထားများအမြင်များကိုလည်း ထိခိုက်စေကာ အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကိုလည်း ခက်ခဲစေပါသည်။

ဤသုတေသနတွင် မြို့ပြပြည်သူလူထုသည် မကြာခင်ပြောဆိုနေကြသကဲ့သို့ အခွန် အကောက်များကို ဆန့်ကျင်မှုမရှိကြောင်း သက်သေသာမကများ တင်ပြထားသော်လည်း မြို့ပြပြည်သူလူထုတွင် ထိုစိတ်စေတနာကောင်း များ အမြဲရှိနေမည်ဟု ယူဆထား၍မရနိုင်ချေ။ ပြည်သူလူထုအနေဖြင့်လည်း အခွန်အကောက် မူဝါဒအပြောင်းအလဲများ ဖြစ်နေရသည့် အကြောင်းရင်းများ၊ မည်သည့် အခွန်အကောက်

များ သူတို့အနေဖြင့် ပေးရမည်နှင့် သူတို့ပေး ဆောင်သည့် အခွန်အခများအား မည်သို့ သုံးစွဲမည်တို့ကို သိရှိလိုကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်သူလူထုအား အခွန်ပညာပေးမှုမှာ မရှိသလောက်နီးပါးပင် ဖြစ်သည်။ လွယ်ကူရိုးရှင်း၍ စိတ်ဝင်စားစရာ ကောင်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များမှာ မတွေ့ရသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ အခွန်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို ပြည်သူလူထု အများစု ရရှိလွယ်သည့်နည်းလမ်းများဖြင့် မျှဝေပေးမှုလည်း မရှိသလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ လူထုအတွက် မည်သို့သောအခွန်ဆိုင်ရာ ပညာပေးမှုများ ရှိပါသလဲဟု မေးမြန်းရာတွင် အခွန် အရာရှိများက မိမိတို့အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များတွင် အခွန်ဆိုင်ရာ သတင်း အချက်အလက်များ ရှိသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ အရာရှိများက လူထုအများစုသည် သူတို့၏အင်တာနက် စာမျက်နှာများကို မသိရှိကြကြောင်းနှင့် အသုံးမပြုကြကြောင်း ပြောဆိုသည်များကြားသော်လည်း အနည်းစုသာလျှင် ယင်းလက်တွေ့ဖြစ်ပျက် နေမှုနှင့် ကိုက်ညီအောင် ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်မှုများရှိ ခဲ့သည်။

အစိုးရအနေဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များပေး သည့်လုပ်ငန်းကိုလုပ်ဆောင်ရန်ပျက်ကွက်နေ ချိန်တွင် ယင်းသတင်းအချက်အလက်ကွက်လပ် ကို အခြားအရင်းအမြစ်များက ဖြည့်ဆည်းပေးပြီး တိကျမှန်ကန်မှု မရှိသည့် သတင်းအချက် အလက်များ များပြားလာနိုင်သည်။ မြန်မာ ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အခွန်အကောက်များ နှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ကို ပို၍သိရှိလိုကြသည်ဟု စစ်တမ်းက ရှင်းရှင်း လင်းလင်းဖော်ပြပြီး အစိုးရအနေဖြင့် မဖြေကြား ပေးသည့်အခါ အခြားရနိုင်သည့်အရင်းအမြစ် များဖက်မှ ရယူကြရသည်။ လူမှုသတင်းမီဒီယာ များတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ပြည်သူလူထု အတွက် မူဝါဒတစ်ခုသည် မည်သည့် အဓိပ္ပါယ် ဆောင်သည်ကို အခြားသတင်းရင်းမြစ်များမှ ဝင်ရောက်ပြောဆို ရှင်းပြမှုများသည် အလွန် လျင်မြန်စွာ ပြန့်နှံ့နိုင်သည်။ အကျိုးဆက်အား ဖြင့် အစိုးရ၏ အခွန်ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းမှုများကို အားလျော့စေနိုင်သည်။ ယင်း အချက်က အစိုးရအနေဖြင့် မှန်ကန်သည့်သတင်း အချက်အလက်များကို စောစောစီးစီးပေးရန်နှင့် မျှဝေရာတွင် လွယ်ကူစွာနားလည်သဘော ပေါက်နိုင်စေပြီး ရရှိလွယ်အောင်လုပ်ဆောင်ရန် မဖြစ်မနေလိုအပ်နေပြီဟုဖော်ပြနေသည်။

ရှင်းလင်းတင်ပြမှု အားနည်းလွန်းလှသည့် အခွန်မူဝါဒက အစိုးရအပေါ် ပြည်သူလူထုများ၏ အမြင်သဘောထားများကို ထိခိုက်စေနိုင်ပြီး ရှိနှင့်ပြီးသား အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ သဘောထားများအမြင်များကိုလည်း ထိခိုက်စေကာ အခွန်ဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ခက်ခဲစေပါသည်။

သုံးသပ်ချက်နိဂုံးများနှင့် အကြံပြုချက်များ

- အခွန်အရာရှိများနှင့် မူဝါဒချမှတ်သူများထင်မြင်ယူဆထားသကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြို့ပြနေပြည်သူလူထုသည် အခွန်အကောက်ကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဆန့်ကျင်သည့် သဘောထားအမြင်မျိုးကို မဖော်ပြကြချေ။ ဖြေဆိုသူများအားလုံးနီးပါး (၉၄%) က အခွန်ပေးခြင်းသည် နိုင်ငံသားများ၏ တာဝန်တစ်ရပ်ဖြစ်သည်ကို သဘောတူကြသည်။ အစိုးရကို လက်မခံလျှင်ပင် နိုင်ငံသားများအနေဖြင့် အခွန်ပေးရမည်ကို ၈၁% က လက်ခံကြသည်။ ဝင်ငွေ ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် ပစ္စည်းခွန်များမှာ မျှတမှုရှိသည်ဟုလည်း ရှုမြင်ကြသည်။
- စစ်တမ်းကောက်ခံခဲ့သည့် အစိုးရအရာရှိများက မြို့ပြလူနေမှုဘဝစစ်တမ်းဖြေဆိုသူများ၏ အခွန်အကောက်နှင့် ပတ်သက်သည့်သဘောထား အမြင်များအပေါ် အစဉ်တစိုက် အထင်အမြင်မှားလျော့တွက်ခဲ့ကြသည်။ စစ်တမ်းကောက်ခံခဲ့သည့် အစိုးရအရာရှိများက ပျမ်းမျှအနေဖြင့် တွေးထင် မှန်းဆထားခဲ့သည်မှာ ဖြေဆိုသူဦးရေ၏ ၆၄% ကသာလျှင် အခွန်ပေးခြင်းသည် နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏တာဝန်ဟု သဘောတူညီလိမ့်မည်ဟု တွေးထင် ခဲ့ပြီး အမှန်တွင် ဖြေဆိုသူဦးရေ၏ ၉၄%က သဘောတူကြောင်း ဖြေဆိုခဲ့ကြသည်။ ပစ္စည်းခွန်က မျှတမှုရှိသည်ဟု ဖြေဆိုမည့်သူ ၅၂% ဟုထင်ခဲ့သော်လည်း လက်တွေ့တွင် ၇၂% က သဘောတူခဲ့ကြသည်။
- မြန်မာပြည်သူလူထုသည် ၎င်းတို့၏အချိန်နှင့်အရင်းအမြစ်များကို ရက်ရောစွာပေးလှူတတ်ကြပြီး အများပြည်သူအတွက် အကျိုး ရှိမည့်အရာများနှင့် လူမှုရေးကိစ္စရပ်များအတွက် လှူဒါန်းပေးကမ်းလိုကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒါနပြုသည့်အမှုအကျင့်များနှင့်ပတ်သက်၍ World Giving Index တွင် အမြဲတမ်း ထိပ်တန်းနေရာတွင် ရှိနေခဲ့သည်။ အများပြည်သူအတွက် အကျိုးရှိမည့် အရာများနှင့် လူမှုရေးကိစ္စရပ် များအတွက် ပံ့ပိုးရန် ပြည်သူလူထုအားလုံး၏ အရင်းအမြစ်များကို စုစည်းလုပ်ဆောင်သည်မှာ သမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက်လုံးတွင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်သူများသည် အခွန်ပေးဆောင်သည့်ခလေးနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုမရှိခဲ့ကြပါ။ သို့သော် အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းဆိုသည်မှာ တနည်းအားဖြင့် ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် ထည့်ဝင်သည့်သဘောလည်း သက်ရောက်ပါသည်။ အခွန်အကောက်များ ပေးဆောင်ခြင်းဖြင့် ကုသိုလ်ဖြစ်စေနိုင်သည်ဟု စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများ၏ လေးပံ့သုံးပုံက ဖြေကြားကြသည်။
- နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် ပြည်သူလူထု၏ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့သည့် အစဉ်အလာမရှိခဲ့သော်လည်း မြို့ပြနေပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အခြေအနေများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာပြီဟု ယုံကြည်ကြသည်။ ဖြေဆိုသူများ၏ ထက်ဝက်နီးပါးမျှက ကောက်ခံသည့်အခွန်ငွေများသည် အလိုအပ်ဆုံးနေရာများအတွက် အသုံးပြုမည်ဟု ယုံကြည်သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။
- မြို့ပြနေပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အခွန်ကောက်ခံမှုအပေါ် လက်ခံသည့် အထောက်အထားများ ရှိသော်ငြားလည်း မည်သည့်အခွန်အကောက် အပြောင်းအလဲမဆိုနှင့် အားလုံးကို ကျေနပ်စွာ လက်ခံကြလိမ့်မည်ဟု မယူဆနိုင်ပါ။ မူဝါဒအပြောင်းအလဲများကို မည်သို့ရှင်းလင်းပြောပြသည်ဆို သည့်အချက်က အရေးပါလှပါသည်။
- အခွန်အကောက်များအပေါ် နားလည်မှုအားနည်းခြင်းနှင့် အခွန်မူဝါဒအပြောင်းအလဲများကို ရှင်းလင်းတင်ပြမှုအားနည်းခြင်းက အစိုးရအပေါ် မယုံကြည်မှုများကို ဖြစ်စေပါသည်။ ဝင်ငွေခွန်ကြေးများသည်ဟု ဖြေဆိုသူအရေအတွက်မှာ ၅၅% သာရှိပြီး ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှု ရှိသည့် အရေအတွက်မှာ ၆၉% ရှိသည်။ စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရန်ကုန်မြို့တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီတို့မှ မကောက်ခံသော အခွန်အခများကိုပါ ၎င်းအဖွဲ့အစည်းများက ကောက်ခံရရှိနေသည်ဟု စစ်တမ်းဖြေဆိုသူများက ထင်မှတ်မှားလျက်ရှိသည်။ ယင်းထင်မှတ်မှားမှုက အကျင့်ပျက်ခြစားခြင်းများ ရှိနိုင်သည်ဟုသောသံသယနှင့် ယုံကြည်မှုနည်းပါးခြင်းတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ အစိုးရအနေဖြင့်လည်း ပြည်သူလူထုအပေါ် အခွန်ပညာပေးမှုမှာ နည်းပါးလွန်းလှသည်။
- ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် အခွန်အကောက်များ၊ အခွန်စနစ်များနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုရရှိလိုကြသည်။ ဖြေဆိုသူ စုစုပေါင်း၏ ၉၀%နီးပါးက သူတို့ပေးရမည့် အခွန်အကောက်များနှင့်ပတ်သက်၍ သတင်းအချက်အလက်ပိုမိုရရှိရလျှင်ကောင်းမည်ဟု ထင်မြင်ကြသည်။ ၈၉% က သူတို့၏ပေးဆောင်သည့်အခွန်အကောက်များကို မည်သို့သုံးစွဲမည်ကို သိရှိလိုကြသည်။ တွေ့ရှိချက်များက ပြည်ထောင်စု၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်တွင် နိုင်ငံသားဘတ်ဂျက်များအား မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ မျှဝေဖော်ပြမှုကို အပြည့်အဝထောက်ခံသည်ဟု ဖော်ပြနေသည်။
- အခွန်ဆောင်သည့်အတွေ့အကြုံတိုးတက်လာမှုနှင့် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုပေးခြင်းက အစိုးရနှင့်ပြည်သူလူထုအကြား အပြုသဘော ဆောင်သည့် တွေ့ထိဆက်ဆံမှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည်။ လက်ရှိပစ္စည်းခွန်ဖြေစာများသည် မရေမရာနှင့်ရုပ်ထွေးမှုကို ဖြစ်စေသည်။ အခွန် ကောက်ခံသူများသည်လည်း ပြည်သူလူထုနှင့် မည်သို့ကောင်းမွန်စွာ ပြောဆိုဆက်ဆံရမည်ကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခံထားရခြင်းမရှိပေ။ အခွန်ဘဏ္ဍာများကို မည်သို့သုံးစွဲကြသည်ကိုလည်း ကောင်းစွာရှင်းလင်းပြောပြနိုင်မှုမရှိချေ။
- မြန်မာနိုင်ငံရှိ မူဝါဒချမှတ်သူများသည် အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို သတိထားထိန်းညှိလုပ်ဆောင်သင့်သည်။ အခွန်မူဝါဒ အပြောင်းအလဲများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် လုပ်ဆောင်မည့်ပုံစံနှင့် မည်သို့ရှင်းလင်းပြောပြမည်ကို ဂရုစိုက်အလေးထားမှုမရှိလျှင် ပြည်သူလူထု၏ စိတ်ကောင်းစေတနာများသည် အလျင်အမြန်ကုန်ခမ်းသွားပေလိမ့်မည်။ သို့သော် အလွန်အမင်းဂရုစိုက်လွန်းခြင်း (သို့) မလုပ်ဆောင်ဘဲထားခြင်းဖြင့်လည်း အလားတူအကျိုးဆက်များဖြစ်စေနိုင်သည်။ အစိုးရထံမှ ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် ပိုမိုမျှော်လင့်လာသော အများပြည်သူများ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့်အရာများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးနိုင်ရန် အခွန်အကောက်များ လိုအပ်နေပါသည်။

အစိုးရအတွက် အကြံပြုချက်များ

ဤလေ့လာချက်၏ ရလဒ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး တာဝန်ခံမှုရှိ၍ ပြည်သူများ၏လိုအပ်ချက်များကို တုံ့ပြန်ဖြည့်ဆည်းပေးသည့် အစိုးရအဖြစ် ပြည်သူလူထု၏အမြင်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန်၊ အခွန်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို ပို၍လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အောက်ပါ အကြံပြုချက်များက အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

➤ **အခွင့်အရေးကို ဆုပ်ကိုင်ပြီး အခွန်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အတွက် ရည်ရွယ်ချက်ပို၍ မြင့်မြင့်မားမားထားရှိရန်။**
ဤသုတေသနတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသွင်ကူးပြောင်းမှု၏ သမိုင်းဝင်ကာလတွင် မြို့ပြနေပြည်သူလူထုများသည် တွေးထင်ယူဆထားသည့်ထက် အခွန်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုကို ပိုပြီးလက်ခံကြသည့် အထောက်အထားများကို တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုသည် ကောက်ခံသည့်အဖွဲ့အစည်းများ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် အကန့်အသတ်များအပေါ် အခြေခံလုပ်ဆောင်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

➤ **အခွန်စနစ်ကို ပြည်သူလူထု၏နားလည်သဘောပေါက်မှု တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန်။**

- အခွန်စနစ်ကို အလွန်ရှုပ်ထွေးအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းမျိုးမှ ရှောင်ကြဉ်ရန်။ ရှုပ်ထွေးမှုသည် အခွန်ပေးဆောင်သူ၏ အမှုအကျင့်ကို ဖျက်ဆီးနိုင်ပြီး ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်း မကျချေ။
- အခွန်ပညာပေးမှု ကောင်းမွန်တိုးတက်လာစေရန်။
ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် သူတို့ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်အကောက်များ မည်မျှပေးရမည်နှင့် ယင်းအခွန်ငွေများအား မည်သူထံရောက်မည်ကို သိရှိလိုကြသည်။ ဤသတင်းအချက်အလက်များက အကတိလိုက်စားမှုနှင့် အစိုးရ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မပြည့်ဝမှု စသည်တို့အပေါ် ပြည်သူလူထု၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကိုလည်း လျော့ကျစေနိုင်သည်။
- ပြည်သူလူထုအား အခွန်အကောက်များကို မည်သို့သုံးစွဲသည်ကို တင်ပြရန်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှစ၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံသားဘတ်ဂျက်(Citizen's Budget) စာစောင်များကို ထုတ်ဝေခဲ့ရာ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရများကလည်း လိုက်ပါဆောင်ရွက်လာသည်ကိုတွေ့ရှိရပြီး ယင်းမှာ ကောင်းမွန်မှန်ကန်သော ခြေလှမ်းတစ်ခုပင်ဖြစ်သည်။ ပြည်သူများရရှိနိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များ များပြားလာပြီး လွယ်ကူစွာ ရရှိလာစေသည်။

➤ **အခွန်ပေးဆောင်ရာတွင် ပြည်သူလူထုများ၏ အမြင်သဘောထားများ၊ သဘောကျနှစ်ခြိုက်မှုများနှင့် အတွေ့အကြုံများကို ပို၍စစ်မှန်စွာနားလည်ပြီး အခွန်မူဝါဒအပြောင်းအလဲများကို လုပ်ဆောင်ရန်။** အခွန်စနစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအနေဖြင့် အခွန်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအတွက် ပုံစံမရေးဆွဲမီ ပြည်သူလူထု၏ သဘောထားအမြင်များကို ကောင်းစွာနားလည်ပြီးမှ လုပ်ဆောင်သင့်သည်။

➤ **အခွန်ပေးဆောင်ရာသည် အတွေ့အကြုံ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်။**

အခွန်ကောက်ခံသူများနှင့် အရာရှိများအနေဖြင့် ပြည်သူများနှင့် ကိုယ်တိုင်အပြန်အလှန် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုသည် အရေးပါသည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိသည်ကို အသိအမှတ်ပြုရန်လိုအပ်သည်။ ဝန်ဆောင်မှုကို အလေးထားပြီး သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုပေးနိုင်သည့် ပုံစံမျိုးဖြင့် မည်သို့ပြောဆိုဆက်ဆံရမည်ကို အခွန်ကောက်ခံသူများအား သင်တန်းပေးပြီး လမ်းညွှန်ချက်များ ချမှတ်ထားသင့်သည်။

➤ **အခွန်မူဝါဒနှင့်ပတ်သက်ပြီး အစိုးရ၏ ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန်။**

မူဝါဒအပြောင်းအလဲများအားလုံးတွင် ရှင်းလင်းသည့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှု မဟာဗျူဟာတစ်ရပ် ထားရှိသင့်သည်။ ပြည်သူလူထုအား မူဝါဒအပြောင်းအလဲပြုလုပ်ရန် ဘာကြောင့် လိုအပ်သည်ဆိုသော ရှင်းလင်းတင်ပြချက်အပါအဝင် အဓိကပြောကြားမည့် အချက်အလက်များကို ရေးသားပြင်ဆင်ထားသင့်သည်။ အထောက်အထားဖြင့် ယင်းသတင်းအချက်အလက်ကို ပံ့ပိုးပေးသင့်သည်။ ပေးမည့်သတင်းအချက်အလက်များသည် ပရိသတ်လွယ်ကူစွာနားလည်သဘောပေါက်နိုင်သည့်ဘာသာစကား အသုံးအနှုန်းမျိုးဖြင့် ဖြစ်သင့်သည်။

ပြည်တွင်းအခွန်များဦးစီးဌာန

➤ **အခွန်ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏တာဝန်ဆိုသည်ကို ပြည်သူလူထုများ၏ အသိအမှတ်ပြုမှု တိုးတက်လာစေရန် အာရုံစိုက်၍ လက်ရှိဆက်သွယ်စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှု (campaign)ကို ပြင်ဆင်လုပ်ဆောင်ရန်။**

➤ **ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်အကောက်များ၊ ပေးဆောင်ရမည့်နည်းလမ်းများနှင့် အသုံးပြုမည့်ပုံစံများကို ရှင်းလင်းဖော်ပြသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ဦးစားပေးသည့်ဖက်သို့ ဆက်သွယ်စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှု(campaign)ပုံစံကို ပြောင်းလဲရန်။**

ပြည်သူလူထုသည် ဤအချက်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းတောင်းဆိုထားသည်။ အခြားနိုင်ငံများမှ သက်သေသာဓကတို့ကလည်း ပြည်သူများအား ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်များနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းပြောဆိုပါက အခွန်ပေးဆောင်မှု တိုးတက်ကောင်းမွန်လာနိုင်ကြောင်း ညွှန်ပြနေသည်။

➤ အခွန်ကောက်ခံမှုနှင့်ပတ်သက်၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ သဘောထားအမြင်များနှင့် အခွန်ပေးဆောင်သည့် အတွေ့အကြုံအပေါ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ အမြင်များကို သုတေသနပြုလုပ်စေရန်။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ပြည်သူလူထု၏ သဘောထားအယူအဆများနှင့်ပတ်သက်သည့် ထင်မြင် သုံးသပ်ချက်များကို တတ်နိုင်သမျှအကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် မေးမြန်းခဲ့သော်လည်း ပြည့်စုံမှုမရှိနေသေးကြောင်းကို ဖော်ပြနေသည်။

စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့အစည်းများ

➤ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှု၌ အခွန်ထမ်းစာရင်းတွင် အိမ်များပို၍ထည့်သွင်းသည့် လုပ်ငန်းကို အဓိကဦးစားပေးရန်။
ပစ္စည်းခွန်ကို လက်ရှိတွင် မျှတမှုရှိသည်ဟု သုံးသပ်ရှုမြင်ကြ သည်။ သို့သော် ပစ္စည်းခွန်များကို လက်ရှိတွင် အလွန်နည်း ပါးသည့်အဆင့်များမှ တိုးမြှင့်ကောက်ခံလျှင် အခွန်ပေးနေသည့် အိမ်ထောင်စုများနှင့် အခွန်စာရင်းတွင်မပါသူများအကြား ကွာဟမှုမှာ ပို၍ကြီးမားသွားမည်။ စနစ်ကို ပို၍မျှတမှုရှိစေရန် အတွက် အိမ်ထောင်စုများအား အခွန်ပို၍ပေးဆောင်ရန် မတောင်းခံမီ မပေးဆောင်သော အိမ်ထောင်စုများကို စာရင်းထဲသို့ ဦးစွာထည့်သွင်းသင့်ပါသည်။

➤ အခွန်ကောက်သူများအတွက် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင် သင်တန်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်း များရေးဆွဲရန်။
သင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် ပြည်သူလူထုနှင့် မည်သို့ဆက်ဆံ ပြောဆိုရမည်နှင့် ပြောဆိုရန်ခက်ခဲသူများအား ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းနည်းတို့ ပါဝင်သင့်သည်။ အခွန်ကောက်ခံသူများအား စည်ပင်သာယာရေးအဖွဲ့များမှ ရရှိသည့်အခွန်အခများကို

မည်သည့်နေရာများတွင် သုံးစွဲသည်ကို ရှင်းလင်းပြောပြနည်း များကိုလည်း သင်ကြားပေးသင့်သည်။ အခွန်ကောက်ခံသူ အများစုမှာ အမျိုးသမီးငယ်များဖြစ်နိုင်သည့်အတွက် ဤသင်တန်းမျိုးပေးခြင်းက ၎င်းတို့အား အန္တရာယ်ဖြစ်စေခြင်း သို့မဟုတ် ခြိမ်းခြောက်ဖိအားပေးနိုင်သည့် အခြေအနေမျိုးကို လျော့နည်းစေခြင်းတို့အတွက် အရေးကြီးပါသည်။

➤ ပြည်သူလူထုများ စိတ်ဝင်စားပြီး နားလည်နိုင်သည့် ပုံစံများဖြင့် သုံးစွဲမှုဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များကို ထုတ်ပြန်ဖော်ပြနိုင်ရန် နည်းလမ်းများကို စူးစမ်းရှာဖွေရန်။
ယင်းနည်းလမ်းများတွင်ပိုစတာများ၊ ပြည်သူလူထုနှင့် တွေ့ဆုံပွဲများကဲ့သို့သော သမရိုးကျချဉ်းကပ်ပုံနည်းလမ်းများ (သို့) လူမှုမီဒီယာ သို့မဟုတ် မိုဘိုင်းအက်ပလီကေးရှင်းများကဲ့သို့သော ပို၍သစ်လွင်သည့် နည်းလမ်းများလည်း ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ အခွန်များအပြင် အစိုးရတစ်ရပ်လုံးနှင့် ပတ်သက်သည့် သဘောထားအမြင်များ ကောင်းမွန်စေပြီး ပြည်သူလူထု လိုချင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ဖော်ပြထားသော အခွန်တောင်းခံသည့် ပြေစာအမျိုးမျိုးနှင့် စမ်းသပ်သင့်သည်။

The Asia Foundation

ရုံးချုပ်

၄၆၅ ကယ်လီဖိုးနီးယားလမ်း၊ ၉ လွှာ၊ ဆန်ဖရန်စစ္စကို၊ CA 94104 USA

ဖုန်း ၄၁၅-၉၈၂-၄၆၄၀

အီးမေးလ် info.sf@asiafoundation.org

မြန်မာ

အမှတ် ၁၁၊ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်းရိပ်သာလမ်း၊ အနောက်ငါးထပ်ကြီးရပ်ကွက်

ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်။

ဖုန်း (+၉၅ ၉) ၄၂၆၅၂ ၂၆၈၁ ဖက်(စ်) (+၉၅ ၁) ၅၅၈၂၃၈

အီးမေးလ် myanmar.general@asiafoundation.org